

Makten framför allt

Blockpolitiken fyller sitt demokratiska syfte att ge väljarna klara regeringsalternativ. Men den verkar inte hålla ytterlighetspartier utanför parlamentet.

Blockpolitik är bra för demokrati, menar många statsvetare. Det som i sista hand får oss att gå och rösta är möjligheten att välja regering. Och när som i år två block står mot varandra med var sitt regeringsalternativ blir den möjligheten tydligare än någonsin.

Rapporterna om ökat förhandsröstande (tvärt emot Sändarens ledaroro i förra numret) är kanske också ett belegg för att statsvetarna har rätt. Val intresserar då de handlar om vem av två möjliga som ska bli statsminister. Opinionsmätningarnas alltmer entydiga bud att Sverigedemokraterna är på väg in i riksdagen, stämmer däremot inte med de teoretiska resonemangen. Tvärtom skulle just blockpolitiken rädda oss från ytterlighetspartier. Genom spänningen kring regeringsfrågan skulle extremisterna och deras frågeformuleringar komma i skymundan.

Det anmärkningsvärda är att Sverigedemokraterna verkar vinna stöd trots att de varit märkligt frånvarande i valrörelsen åtminstone som den skildrats i riksmidiernas bevakning. Det verkar till och med som att blocken velat undvika en mer omfattande diskussion om vad som borde varit en av valets huvudfrågor — segregation, ungdomsarbetslöshet och socialt förfall i visas förortsområden — av rädsla för att man då skulle bjuda in Sverigedemokraterna i valdebatten. Det visar sig nu inte ha varit ett särskilt klokt upplägg — vare sig sakligt eller takiskt.

För idéutvecklingen och kraftmätningen mellan partierna inom de två blocken har också årets valrörelse blivit en besvikelse för nästan alla utom moderaterna. Om vi ska tro opinionstrenden inför valspurten är det inte osannolikt att moderaterna blir största enskilda parti i väljarkåren, vilket i historiskt perspektiv vore en revolution i Sverige. Det har tidigare varit svårt nog för de borgerliga partierna tillsammans att ta makten i riksdagen.

Men moderaternas nya dominans som det nya arbetarpartiet är också ett bekymmer inom alliansen. De tre mindre partierna känner att de tillsammans knappt når hälften av moderaternas opinionsstöd och har fått gå in i rollen som snäva sakfrågepartier. Folkpartiet ska ostört få sköta skolan, Kristdemokraterna de kristna och värdekonservativa och Centern småföretagarna, medan Moderaterna står för det övergripande allmänintresset och ser till att småsyskonen får tillräckligt med stödröster när det kniper. En logisk utveckling framöver vore antingen att alliansen blir ett enda parti eller att de tre små går ihop för att få större tyngd och relevans.

På den röd-gröna sidan har det första försöket med ett samlat block visat sig problematiskt. Jämfört med Moderaterna har Socialdemokraterna haft överraskande svårt att hävda sig som bestämmande blockparti. Miljöpartiets förväntade framgång har trots sommarens larmrapporter om oljeutsläpp och väderkatastrofer bytts i ständigt sjunkande stödsiffror sedan i våras. Samtidigt har Vänsterpartiet hävdat sig oroande väl för de marginalväljare som avgör valet. Att blocksamarbetet fortsätter som hittills om det blir en förlust i valet är inte att vänta. Under valrörelsen har företrädare från både höger och vänster önskat sig mer ideologi och värderingar i valet. På söndag avgör vi vilket som framöver ska vara Sveriges maktparti. Men det är inte nog.

ANDERS MELLBOURN¶

Turkiet blir mer normalt

Med betryggande majoritet har de turkiska väljarna sagt ja till en författningsändring där militärens makt över politik och rättsväsende begränsas. Turkiet tar ytterligare ett steg mot att bli en demokratisk stat i Europa bland andra. Det borde väcka jubel och positivt gensvar i omvärlden.

I stället är det för många svårt att begripa och godta att demokratiseringen och europeiseringen i Turkiet drivs fram av ett parti med religiösa, islamiska rötter i strid mot så kallade modernister i den traditionella turkiska makteliten. Författningsändringen utmålas som ett försök av den nuvarande premiärministern Erdogan att skaffa sig mer makt när han vill bli president. Särskilt sedan Erdogans regering de senaste åren hamnat i hård konflikt med Israel varnas för ett ”islamistiskt” Turkiet.

En politisk utveckling är sällan entydig. Men Turkiets väg mot demokrati och europeisk integration under ”islamisk” ledning borde fortfarande ses som en gnista av hopp i ett annars dystert hörn av världen. ¶

Gemensamt rum för framtiden

Klassiska blå huset på ”T8” som sedan länge varit ett med Missionskyrkan är snart ett minne blott. Visst vore det lockande att den gemensamma framtidens kyrka flyttar in i grannkvarteret hos Immanuelskyrkan men det torde bli svårt med kostnadskalkylerna.

Baptistsamfundet finns redan i det ekumeniska centret i Sundbyberg som nu förbereder sig på flytt till Alviks torg i korsningen mellan tvärbanan och tunnelbanans gröna linje vid Tranebergsbrons fäste i Bromma. Det är tätt med kyrkor i grannskapet, tre t-banestationer bort ligger THS och på en lunchrasts promenadavstånd finns klassisk EFS-mark i Johannelund. Viktigast och mest glädjande med ett nytt kyrkornas hus, var det till slut än hamnar, är att det har plats för fler. Till och med pingströrelsens samarbetsorgan har visat visst intresse. Den gemensamma framtiden vill växa sig större. ¶